

Temaplan for forebygging av vold i nære relasjoner 2026-2030

© Skaun kommune 2026

Tittel Temaplan for forebygging av vold i nære relasjoner 2026-2030
Ferdigstilt 22.04.26
Utgave 1. utgave

Ansvarlig Kommunalsjef Helse og mestring
Medvirkende Barn, familie og helse
Design Kommunikasjon og personal
Forsidebilde Illustrasjonsbilde

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	4
1.1 Hensikt	4
1.2 Målsetting.....	5
2 Hva er vold i nære relasjoner?	6
3 Ulike typer vold	7
3.1 Beskrivelse av ulike typer vold	7
4 Symptomer og tegn	9
4.1 Barn	9
4.2 Voksne	10
4.3 Eldre	10
4.4 Fysiske tegn	10
4.5 Psykiske tegn	10
4.6 Viktig å huske	11
5 Om å utøve vold	12
6 Konsekvenser	13
7 Når har du plikt til å handle?	14
7.1 Ved bekymring	14
7.2 Avvergelsesplikten	14
7.3 Anmeldelse til politiet	15
7.4 Opplysningsplikt til barneverntjenesten.....	15
8 Tiltak og forebyggende arbeid	17
8.1 Samarbeid og samordning.....	17
8.2 Barnehage, skole og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)	17
8.3 Kultur og fritid	18
8.4 Nav.....	18
8.5 Familie og integrering	18
8.6 Helse og mestring	19
9 Hvem kan kontaktes?	22

1 Innledning

Retten til å leve et liv uten vold er en grunnleggende menneskerettighet, og bruk av vold er ulovlig i Norge. I Norge er staten forpliktet til å beskytte egne borgere mot vold, overgrep og annen umenneskelig behandling gjennom flere internasjonale menneskerettighetskonvensjoner. Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem som rammer mennesker uavhengig av kjønn, alder, kultur eller sosial bakgrunn, og kan være spesielt vanskelig å oppdage. Det omfatter blant annet fysisk, psykisk, seksuell og økonomisk vold, og skjer ofte i det skjulte – bak lukkede dører, i hjem der trygghet burde være en selvfølge. De som blir utsatt for vold i nære relasjoner kan ha særlige utfordringer med å be om hjelp.

Konsekvensene av volden er dyptgripende. Den svekker enkeltpersoners utvikling og helse, trygghet og livskvalitet, og kan få langvarige følger for både barn og voksne, i verste fall kan volden føre til tap av liv. Disse konsekvensene er også gjeldende for barn som er vitne til at en nær omsorgsperson utsettes for slik vold. Vold i nære relasjoner påførte det norske samfunnet et forventet samfunnsøkonomisk tap på 92,7 milliarder kroner i 2021. Den største kostnaden bæres av de voldsutsatte, men også voldsutøver, pårørende, arbeidsgiver, frivillig sektor og storsamfunnet bærer kostnadene. Det krever målrettet innsats og tverrfaglig samarbeid å forebygge og avdekke vold i nære relasjoner.

1.1 Hensikt

Temaplan for forebygging av vold i nære relasjoner 2026-2030 definerer hva vold i nære relasjoner er, hva kommunen gjør for å forebygge vold og overgrep, og hva vi skal gjøre når vi mistenker en aktuell hendelse. Videre beskrives ulike tiltak i Skaun kommune og kontaklinformasjon til aktuelle organisasjoner og instanser.

Målgruppen for temaplanen er alle ansatte i Skaun kommune, som gjennom sitt arbeid kommer i kontakt med barn eller voksne som blir utsatt for vold og/eller overgrep.

1.2 Målsetting

Det overordnede målet med temaplanen er at alle skauninger som lever med vold skal få nødvendig beskyttelse og hjelp, gjennom tiltak som er kunnskapsbaserte og samordnet.

Kommunens mål med temaplanen er å tydeliggjøre tjenesteområdenes og den enkelte ansatts ansvar og handlingsrom knyttet til vold i nære relasjoner.

Videre er det et mål at temaplanen i seg selv skal være en ressurs for tjenesteområder og ansatte som er i posisjon til å avdekke og/eller forebygge vold i nære relasjoner.

Temaplan for forebygging av vold i nære relasjoner 2026-2030 er forankret i Skaun kommunes planstrategi.

2

Hva er vold i nære relasjoner?

Begrepet «vold i nære relasjoner» er blitt et standardisert begrep hvor voldsutøver og offer er knyttet til hverandre ved familieband, eller på annen måte betyr noe for hverandre. En nær relasjon defineres som partner, barn, søsken, foreldre, besteforeldre og andre i rett opp- eller nedadgående linje, samt adoptiv-, foster- og steforhold. Det kan også omfatte kjæreste og nære vennskapsband, langvarige omsorgs- og pleierelasjoner eller en annen form som betyr noe i hverdagen til hver enkelt, som f.eks. barnehage, skole og SFO.

Vold kan inkludere mange typer voldshandlinger, se planens kapittel 3. Alle kan bli utsatt for vold. Likevel er det noen grupper som er ekstra sårbare. Det gjelder særlig de som er underlegne i et makt- og styrkeforhold. Personer med funksjonsnedsettelse, barn, eldre og de med rus- eller psykiatriproblemer kan være særlig utsatt.

Barn har et stort behov for omsorg og er avhengig av voksne som tar vare på dem. Barn og ungdom har ikke samme vurderingsevne som voksne, og kan lettere bli lokket inn i situasjoner som de er for unge til å forstå konsekvensene av eller gi samtykke til.

Fysiske funksjonsnedsettelse kan gjøre det vanskeligere å forsvare seg mot fysisk eller seksuell vold. Både personer med alvorlige utfordringer knyttet til rusmisbruk og personer med alvorlige psykiske lidelser kan være sårbare av flere årsaker. Utfordringene kan både knytte seg til livsførsel, hvilke miljø de lever i og i hvilken grad de er i stand til å ivareta seg selv. Vold mot eldre er ofte et skjult problem.

3

Ulike typer vold

Vold opptrer på ulike måter og i ulike sammenhenger. Volden har mange ulike ansikt og kan være vanskelig å få øye på. Vold kan forekomme mot barn, i parforhold og mot eldre. Vold kan finne sted i nære relasjoner, sosiale nettverk, ungdomsmiljø, digitale miljø, men også i sårbare miljø som for eksempel miljø preget av rus og kriminalitet.

3.1 Beskrivelse av ulike typer vold

Fysisk vold	Fysisk vold er bruk av fysisk makt for å skade, skremme eller kontrollere en annen person. Dette kan for eksempel være ved å slå, sparke, lugge, ta kvelertak, holde fast, skålde eller stenge inne. Fysisk vold innebærer også trusler og skade ved bruk av våpen.
Psykisk vold	Psykisk vold er skadelig, kontrollerende, truende eller manipulerende atferd som ikke påfører fysisk skade, men som skader en persons psykiske helse og selvtillit. Psykisk vold omfatter trusler, kontroll, manipulasjon, krenkelser, ydmykkelser, neglisjering og isolasjon.
Seksuell vold og overgrep	<p>Seksuell vold er handlinger som skader, krenker eller skremmer en annen persons seksualitet, og som gjøres uten dennes samtykke. Seksuell vold kan være uønsket seksuell oppmerksomhet, seksuell trakassering, deling av mediemateriale uten samtykke, gjennomføring av seksuelle handlinger uten samtykke eller seksuell tortur.</p> <p>Alle seksuelle handlinger fra myndige over 18 år overfor barn under 16 år er definert som seksuelle overgrep, da barn under 16 år ikke er vurdert som samtykkekompetent.</p>

Materiell vold	Materiell vold er handlinger som retter seg mot materielle gjenstander, som virker skremmende eller kontrollerende på andre. Eksempler på materiell vold er å slå og sparke i stykker møbler, vegger, dører, slå i bordet, kaste og ødelegge gjenstander.
Økonomisk vold	Økonomisk vold innebærer å ta kontroll over en annens økonomi for å skape avhengighet. Dette kan innebære å ta kontroll over en annens person penger eller eiendom eller å hindre noen i å skaffe seg jobb eller utdanning.
Fortsettelsesvold	Fortsettelsesvold beskriver situasjoner der vold i parforhold fortsetter etter at forholdet er avsluttet. Voldsutøveren bruker ulike kontaktpunkt, for eksempel felles barn, hjelpeapparat eller andre felles relasjoner, for å fortsatt utøve kontroll, ta makt over eller skade sin tidligere partner.
Negativ sosial kontroll	Negativ sosial kontroll innebærer at en person utsettes for press, overvåkning, trusler eller tvang som begrenser personens frihet, livsutfoldelse og muligheten til å treffe selvstendige valg i eget liv. Formålet med dette er å opprettholde omdømme og fasade utad, for eksempel knyttet til en familie eller en sosial gruppe.
Tvangsekteskap	Tvangsekteskap er når en person tvinges til å inngå ekteskap mot eget samtykke, enten ved indirekte eller direkte vold, trusler om vold eller andre alvorlige trusler.
Menneskehandel	Menneskehandel er når en person utnyttes som arbeidskraft ved bruk av vold, trusler, manipulasjon, eller ved å misbruke en sårbar situasjon. Menneskehandel kan være i form av tvangsarbeid som for eksempel tigging eller gatesalg, organdonasjon eller seksuelle formål.
Omskjæring	Omskjæring er en alvorlig form for vold som medfører lemlestelse/permanent skade på jenters/kvinneres kjønnsorganer. I Norge er det lovlig at gutter omskjæres i offentlig helsevesen.

4

Symptomer og tegn

Det finnes en rekke ulike tegn og symptomer på at noen blir utsatt for vold i nære relasjoner. Personer, enten det er barn, voksne eller eldre, kan ha forskjellige og varierende reaksjoner og symptomer, og er ofte lojale mot, og vil beskytte overgriperen. Innenfor de ulike gruppene kan tegnene på vold variere mye fra person til person, og det kan være vanskelig å vite hva man skal se etter. Tegn som kan gi indikasjon på at det foregår noen form for vold kan også skyldes andre forhold i en persons eller en families liv. Noen kan skjule for omverden hva de er utsatt for, og andre kan vise symptomer som kommer enten akutt eller gradvis. Tegn og symptomer på vold kan være både fysiske og psykiske, og kan variere avhengig av typen vold og individets reaksjon.

Et sentralt funn i arbeidet mot vold er at voldsutsatte ofte venter på et direkte spørsmål før de forteller om sine opplevelser, da barrierer som skam, skyld og frykt gjør det vanskelig å ta initiativet.

4.1 Barn

Hos barn bør man være oppmerksom på skader som ikke kan forklares. Symptomer kan være diffuse og barnas signal vage. Barn trenger ikke å være klar over at handlingene de blir utsatt for er ulovlige. Barn kan uttrykke at noe er galt på en måte som er utydelig for voksne. Atferdsendringer kan ofte være et tegn på at noe er galt, og bør ikke bortforklares ved at barn er «vanskelige». Husk at barn ikke er vanskelige, de har det vanskelig. De vanligste symptomene er at barnet viser eller forteller om fysiske smerter, vondt i magen eller hodet, søvnproblemer, tristhet, utagering eller konsentrasjonsvansker. Disse tegnene er helt generelle indikatorer på at barn ikke har det bra, og at det er noe i livet som er en belastning. Tegn hos barn kan være ulike etter hvilken type vold de er utsatt for. Omsorgssvikt kan eksempelvis typisk gi noen symptomer, mens seksuell vold kan gi andre.

4.2 Voksne

Voksne kan vise symptomer på mange måter. Foruten fysiske tegn er stressreaksjoner og atferdsendringer ofte en konsekvens. Personer som blir utsatt for partnervold kan utvikle kroniske fysiske og emosjonelle symptomer.

4.3 Eldre

Det kan være vanskelig å avdekke overgrep mot eldre, fordi de er mer isolerte og lite synlige for resten av samfunnet. Normale aldersforandringer kan skjule eller forveksles med skader som skyldes vold. Den eldre er ofte lojal mot overgriper, og vil beskytte overgriperen.

4.4 Fysiske tegn

- Synlige skader: Blåmerker, bitemerker, kutt, rifter, brudd, hevelser, og arr.
- Skader på spesifikke områder: Øye- og ansiktsskader, skader på hals og nakke, skader i underlivet.
- Andre fysiske plager: Hodepine, magesmerter, kvalme, svimmelhet, muskelverk, kroniske smerter og utmattelse.
- Reaksjoner på fare/trussel: Hurtig puls, pustevansker, hjertebank, skjelvinger, muskelspenninger, kaldsvetting.

4.5 Psykiske tegn

- Endringer i atferd: Isolering, angst, depresjon, lav selvfølelse, spiseforstyrrelser, sen utvikling, bruk av rusmidler, seksualisert atferd, problemer med intimitet og nærhet, reguleringsvansker, ferdighetstap, selvskading og selvmordsforsøk, endret bruk av sosiale medier, destruktiv eller grenseoverskridende atferd, uvanlige reaksjoner på hendelser eller personer. Utfordringer med eget selvbylde og tillit til andre.
- Reaksjoner på stress: Søvnproblemer, hukommelses- og konsentrasjonsvansker, rastløshet, irritabilitet, utagering og posttraumatisk stress.
- Emosjonelle uttrykk: Frykt, tristhet, skyldfølelse, skam og sinne.
- Unnvikelse og bagatellisering: Unngåelse av visse situasjoner, bagatellisering av volden, vansker med å snakke om det.
- Overvåking og kontroll: Utsatt for ekstrem sjalusi, hyppige meldinger og anrop.

4.6 Viktig å huske

- Tegnene på vold kan variere mye fra person til person.
- Noen mennesker reagerer mer subtilt enn andre.
- Det er viktig å være oppmerksom på endringer i atferd og følelsesmessige reaksjoner.
- Være oppmerksom for å kunne fange opp utøver av vold. Den som utøver vil også ha behov for hjelp.

5 Om å utøve vold

Voldsutøvelse i nære relasjoner er et fenomen som eksisterer på tvers av sosiale lag, familie- og parforhold, etnisitet, aldersgrupper og kjønn. Den som utøver vold, er ikke alltid bevisst på at det personen gjør regnes som vold og at det har alvorlige konsekvenser for den fysiske og psykiske helsen til den eller de som utsettes. Andre er svært klar over alvorlighetsgraden i det de gjør, og kan inneha endringsvilje, men kan av ulike årsaker ha vansker med å endre atferd. Mange opplever skam og har vansker med å håndtere egne følelser. I mange tilfeller er utøver av vold selv blitt utsatt for vold tidligere i livet. Den som utøver volden er selv ansvarlig for sine handlinger, men helse- og omsorgspersonell er viktige støttespillere i å hjelpe ham eller henne til å ta ansvar for å endre sin voldsatferd.

6

Konsekvenser

Vi vet at vold i nære relasjoner kan medføre alvorlige og langvarige konsekvenser for den som er utsatt. Alle mennesker er ulike, derfor finnes det ingen fasit på hvordan volden påvirker oss.

Vold i nære relasjoner er et folkehelseproblem som ikke bare rammer de som blir utsatt for volden. Det berører også de nærmeste – familie og nettverk, lokalsamfunn og samfunnet ellers. Mennesker som er utsatt for vold kan ha en opplevelse av å være i konstant alarmberedskap. Hukommelsen og konsentrasjonsevnen kan være kraftig påvirket. Kroppen skiller ut stresshormoner, som kan påvirke både den psykiske helsen, men også den somatiske. Både handlingenes grovhet og varighet har betydning for hvordan og hvor sterkt volden preger den utsatte. Omfanget av skadene påvirkes blant annet av nærheten til volden, hvor grov volden er, hvor ofte den forekommer, tidligere opplevelser og om det finnes andre som kan beskytte eller støtte den utsatte. Hvordan man reagerte i situasjonen kan også påvirke hvordan man takler livet i etterkant. Vold i nære relasjoner kan ha store økonomiske konsekvenser for den som utsettes for volden. Langtidssykemelding er ti ganger vanligere blant de som utsettes for vold i nære relasjoner enn de som utsettes for annen type vold. I noen tilfeller kan også hensynet til å beskytte egne barn mot overgrep gjøre det vanskelig å delta i arbeidslivet.

Vold i nære relasjoner påvirker barns oppvekstvilkår. Det er like skadelig for barn å være vitne til vold, som det er å selv bli direkte utsatt for vold. Ofte vil en voldsutsatt omsorgsperson ikke være i stand til å yte tilstrekkelig omsorg for barnet. Barn vil ha økt risiko for nedsatt evne til læring, samt utvikle ulike former for atferdsproblemer, psykisk uhelse, relasjonelle vansker og kognitiv svikt/skjevutvikling. Det er påvist sammenheng mellom opplevd vold i hjemmet som barn og alle former for helseproblemer i voksen alder. Noen kan mangle evne og mulighet til å se og forstå at de selv er utsatt for overgrep. Det kan handle om at en ikke innser egen situasjon eller bagatelliserer på grunn av andre forhold, som for eksempel økonomisk avhengighet. Å ikke forstå at man er overgrepsutsatt eller ikke klarer å formidle hva en har vært utsatt for, kan ha langvarige konsekvenser for eierskapet til egen kropp, tanker, følelser og identitet.

7

Når har du plikt til å handle?

7.1 Ved bekymring

Hva gjør du ved bekymring for vold:

- Snakk med den det gjelder
- Still åpne spørsmål
- Relasjon og trygging er viktig. Bruk tid i samtalen og flere samtaler ved behov, - barrierer som skam, skyld og frykt gjør det vanskelig å ta initiativet
- Lag en plan med den det gjelder om hva dere skal gjøre videre – uansett om vedkommende gir samtykke eller ikke
- Skriv ned hva som er sagt og hva du har observert
- Drøft med en kollega eller leder
- Ring og drøft din bekymring med barnevernet eller politi. Du har anledning til å drøfte anonymt. Du kan få råd om hvordan samtaler kan gjennomføres og hva du kan gjøre videre

7.2 Avvergelsesplikten

Avvergingsplikt er en lovpålagt plikt til å varsle politiet eller andre relevante myndigheter for å forhindre at en alvorlig straffbar handling kan skje. Dette kan for eksempel være drapsforsøk, voldtekt, incest, alvorlig mishandling, vold i nære relasjoner eller seksuelle overgrep mot barn. Plikten utløses i det øyeblikket du får vite – eller har rimelig grunn til å tro – at et alvorlig lovbrudd vil kunne skje. Du trenger ikke å ha sikker viten - det holder at du tror det er mest sannsynlig at noe vil kunne skje.

Plikten gjelder for både privatpersoner og fagpersoner, og går foran lovbestemt taushetsplikt. Hvis du unnlater å avverge, kan du straffes med bot eller fengsel inntil ett år, jfr straffeloven § 196. Avvergingsplikten gjelder ikke hvis dette medfører at du setter ditt egen liv og helse i sikkerhet.

Et mulig straffbart forhold kan avverges ved at man:

- kontakter politiet,
- kontakter barnevernet,
- eller på annen måte søker å forhindre at handlingen skjer. Dette kan for eksempel være ved å bringe noen i sikkerhet.

7.3 Anmeldelse til politiet

Bruk av vold er en straffbar handling. Anmeldelse til politiet kan inngis av fornærmede, pårørende, andre privatpersoner eller fra offentlige instanser. Politiet har også anledning til selv å opprette anmeldelse om de blir kjent med opplysninger om mulige straffbare forhold.

7.4 Opplysningsplikt til barneverntjenesten

Alle offentlige ansatte eller personer/organ som utfører oppgaver for det offentlige har plikt til å melde bekymring til barneverntjenesten ved bekymring for barn. Meldeplikten er personlig og går foran lovbestemt taushetsplikt. Offentlige ansatte har ikke anledning til å melde anonymt til barneverntjenesten.

Meldeplikten inntreffer om man mottar opplysninger om at et barn lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling - herunder utsatt for mishandling, alvorlig omsorgssvikt, står i fare for å bli utsatt for menneskehandel, negativ sosial kontroll, tvangsekteskap eller omskjæring, eller at barnet har vist alvorlig vedvarende atferdsvansker. Det kreves ikke at den som melder skal ha sikker viten, det er tilstrekkelig at den som melder bekymring har en grunn til å tro at barnet blir utsatt for dette.

Privatpersoner har ikke lovbestemt meldeplikt, men et moralsk ansvar for å melde bekymring for barn. Privatpersoner har anledning til å melde anonymt til barneverntjenesten.

8

Tiltak og forebyggende arbeid

8.1 Samarbeid og samordning

Kommunene har et ansvar for å samordne sine tjenester. En gjentakende utfordring er at reglene for taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett er kompliserte.

Tjenesteapparatet har både manglende kunnskap om disse, og ulik tolkning og praktisering. Det er derfor en viktig målsetning å få til felles tverrfaglig

kompetanseheving om temaet vold i nære relasjoner for ansatte, samt gjennomgå temaplanen for å trygge de ansatte. Det er også en målsetning at alle tjenesteområder i Skaun kommune har interne forebyggende tiltak knyttet til vold i nære relasjoner. Ett felles verktøy for kommunen er «Funksjonssirkelen», som belyser ulike livsområder, deriblant psykisk helse, rus, økonomi og kritiske livshendelser. Det må jobbes videre med implementering av denne.

8.2 Barnehage, skole og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Barnehager, skoler og PPT er tjenesteområder som virker forebyggende og helsefremmende gjennom omsorg, lek og læring. Det skal tilrettelegges for utvikling av gode språklige og sosiale ferdigheter, som igjen skal skape trivsel og forebygge mobbing. Tidlig hjelp sikres gjennom kartlegging av alle barn, og tilpasset opplegg for det enkelte barn.

Barnehage

Bruker samtaleverktøyet «Snakke med» fra RVTS. Gjennomfører oppstartsamtale med foreldre når barnet begynner i barnehagen.

Skole

Ett satsingsområde i 2025/2026 er et samarbeid mellom skole og skolehelsetjenesten, ved å kurse ansatte i et forebyggende undervisningsopplegg om seksuelle overgrep mot barn. Dette er utarbeidet av Nok, og undervisningen skal gjennomføres på alle skolene i Skaun.

PPT

Skal være en veileder og samarbeidspartner for barnehager, skoler, barn, unge og foresatte. PP-tjenesten skal også samarbeide med det øvrige interne og eksterne hjelpeapparatet. Gjennom samtaler med barn og unge og deres foresatte ønsker PPT å bidra i arbeidet med å forebygge og avdekke vold og overgrep. PPT har årlig gjennomgang av avvergingsplikten.

8.3 Kultur og fritid

Kultur og fritid er en viktig brikke i det forebyggende arbeidet mot vold i nære relasjoner. Det å være engasjert i og del av et fellesskap, og gjøre noe man liker, fremmer psykisk helse og kan dermed forebygge vold i nære relasjoner. Klubb1 er et lavterskeltilbud som gir unge i alderen 13-18 år et trygt og inkluderende miljø etter skoletid. Ungdomsklubben bidrar til å styrke sosial tilhørighet, forebygge utenforskap og redusere risiko for vold og kriminalitet. Gjennom positive aktiviteter, mestringsarenaer, klubbstyre bestående av ungdommer og voksenkontakt fremmer ungdomsklubben trygghet og deltakelse. Det er egne rutiner for håndtering av trusler og vold, og det jobbes aktivt for å være et attraktivt alternativ til utrygge miljøer.

8.4 Nav

Nav møter brukere som er i en vanskelig livssituasjon og skal henvise videre når det er behov for det. Nav-veiledere skal ha spesielt fokus på barns behov, foreldrenes omsorgsevne, volds-problematikk i hjemmet, rus og psykisk helse.

8.5 Familie og integrering

Barneverntjenesten

Barnevernets mandat er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Dette innebærer å beskytte barn mot omsorgssvikt, sikre trygge oppvekstkår og bidra til at barn får de

utviklingsmulighetene de trenger. Barnevernet har en lovpålagt plikt til å undersøke bekymringer for et barns omsorgssituasjon og sette inn tiltak der det er nødvendig. Barnevernet har også ansvar for å iverksette tiltak overfor barn som har vist vedvarende atferdsvansker over tid.

Når barneverntjenesten mottar melding som gir grunn til bekymring skal barnevernet følge opp denne med undersøkelse. Barnevernet har både en rett og en plikt til å gjennomføre undersøkelse etter barnevernsloven. Foreldre kan ikke motsette seg dette og barneverntjenesten kan kreve og snakke med barnet i enerom. Barneverntjenesten har videre plikt til å samarbeide med barn og foreldre, og barnets rett til medbestemmelse i egen sak står sterkt. Undersøkelsen skal som hovedregel ferdigstilles innen tre måneder. Tiltak fra barneverntjenesten krever i hovedsak samtykke fra foreldre og ungdommen selv over 15 år. Terskelen for å iverksette tiltak er høy og krever vedtak fra barneverns- og helsenemnda.

Flyktingtjenesten

Gjennomfører ICDP foreldreveiledningskurs.

8.6 Helse og mestring

Helse og mestring ønsker å drive aktiv forebygging av vold, både i enkeltsaker og mer generelt. Ansatte kartlegger brukeres barn og barn som pårørende, og kan der fange opp eventuelle tegn på vold og kan melde bekymring til barnevernet. Helse og mestring har formelt og uformelt samarbeid med interne og eksterne samarbeidspartnere.

Tjenesteområdet skal jobbe med aktiv fagutvikling og ha fokus på den enkelte ansattes ansvar og plikter knyttet til å avdekke og følge opp voldsproblematikk.

Helsetjenesten for barn og unge

Helsestasjonen skal gjennom helsestasjonsprogrammet bidra til å avverge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt. I tjenesteområdets standard synliggjøres det når temaene tas opp i helsestasjonen og skolehelsetjenesten, f.eks. tar jordmor opp temaet rus og vold i svangerskapskonsultasjoner.

Helsesykepleier, lege, fysioterapeut, jordmor og annet personell på helsestasjonen skal være oppmerksomme på forhold som kan tyde på at barnet er utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt, og ved konsultasjonene i helsestasjonsprogrammet observere barnet og familien for å avverge og avdekke slike forhold.

Helsetjenesten skal med universelle og selektive tiltak bistå til både å forebygge og fange opp vold i familier på et så tidlig tidspunkt som mulig. En viktig innsats fra helsetjenesten i det forebyggende arbeidet er å øke kunnskap om vold og konsekvenser av vold i nære relasjoner i befolkningen. Dette gjøres i dag blant annet ved bruk av nasjonale verktøy og hjelpemiddel som «I trygge hender» og «Stine Sofies foreldrepakke» i helsestasjonen og med undervisning om vold og overgrep i klasser eller grupper i skolehelsetjenesten.

Familiesenter er kommunens lavterskel psykisk helsetjeneste for barn og unge. Kartleggingssamtalen bygger på Funksjonssirkelens livsområder. Her kartlegges familieforhold, med spørsmål om blant annet familiekonflikt, psykisk uhelse og rus i familien.

Hjemmetjenesten

Skaun kommune tilbyr Forebyggende hjemmebesøk til innbyggere det året de fyller 78 år. Samtalen berører mange tema og spørsmål som blant annet stilles er:

- Hva er viktig for deg?
- Hva gjør livet godt å leve for deg?
- Hva ønsker du å klare på egen hånd?

Hvis det kommer fram at en innbygger ikke har en god livssituasjon, så veiledes de til videre kontakt med lokalt hjelpeapparat. Informasjonsmappe med kontaktinformasjon deles ut på hjemmebesøket.

Skaun bo- og aktivitetstilbud (BoA)

I BoA er det fokus på seksualvennlig miljø for utviklingshemmede og har ulike tiltak knyttet til dette, som prosedyrer i forhold til overgrep, temakvelder for beboere samt informasjon til ansatte.

Psykisk helse og rus

Psykisk helse og rus er en del av kommunens helse- og omsorgstjeneste, og skal dermed bidra i kommunens folkehelsearbeid. Vi tilbyr tjenester til både voksne og barn. Gjennom å kartlegge, gi opplysning, råd og veiledning skal tjenesten kunne bidra til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep.

En av våre oppgaver er å tilby individuell oppfølging av innbyggere. En viktig del av kartleggingen er å undersøke om vedkommende har omsorg for barn da vi vet at det å

være vitne til, eller selv bli utsatt for vold i nære relasjoner påvirker barns oppvekstvilkår.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Vi har ikke spesifikke rutiner for vold i nære relasjoner, men vi observerer og er oppmerksomme på forhold som kan tyde på at barn evt. er utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt.

Skaun legekantor

Alle fastlegene har kurs om vold i nære relasjoner. Fastlegen spør om hjemmeforhold når det er aktuelt.

9

Hvem kan kontaktes?

Politiet	<ul style="list-style-type: none">• Telefon: 02800• Hjemmeside• Politikontakten i Skaun• Avvergingsplikten
Barneverntjenesten i Melhus og Skaun	<ul style="list-style-type: none">• Sentralbord: 476 25 201• Bekymringstelefon: 904 12 643• Send bekymringsmelding til barnevernet• Oppmøte: Rådhusvegen 2, 7224 Melhus
Barnevernsvakta i Trondheim	<ul style="list-style-type: none">• Telefon: 902 87 037• Kontaktes utenfor barneverntjenestens ordinære kontortid.
Helsestasjonen i Skaun kommune	<ul style="list-style-type: none">• Telefon: 957 10 888
Psykisk helse og rus' lavterskeltelefon	<ul style="list-style-type: none">• Telefon: 404 17 286• Telefonen er bemannet på hverdager kl. 9-14.
Nav Skaun Melhus	<ul style="list-style-type: none">• Telefon: 5555 3333• Ved nødsituasjoner: 913 93 441
Alarmtelefonen for barn og unge	<ul style="list-style-type: none">• E-post: alarm@116111.no• Telefon: 116 111
Vold- og overgrepslinjen	<ul style="list-style-type: none">• Telefon: 116 006, eller via chat• Hjemmeside• Fagpersoner som lytter til dine utfordringer, svarer på spørsmål og gir veiledning. Gratis og anonymt.• Telefonsjeneren er døgnåpen og chatten er åpen mandag til fredag kl. 09-20.

Krisesenteret for Orkdal og omegn	<ul style="list-style-type: none"> • E-post: krisesenteretorkdal@outlook.com • Telefon: 72 48 24 10 • Hjemmeside
Overgrepsheten ved St. Olavs hospital	<ul style="list-style-type: none"> • Døgnåpen telefon: 72 57 12 12 • Hjemmeside • Overgrepsheten gir tilbud til barn, ungdom, kvinner og menn som har vært utsatt for eller er mistenkt utsatt for overgrep. Tilbudet kan være akutt like etter en hendelse, eller det kan være et avtalt oppmøte.
Støttesenter for kriminalutsatte	<ul style="list-style-type: none"> • Telefon: 800 40 008
Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold (Bufdir) • Mangfoldsrådgivere (IMDi)
Nok. Trondheim	<ul style="list-style-type: none"> • Telefon: 995 71 198 • Hjemmeside
Familievernkontoret i Trondheim	<ul style="list-style-type: none"> • Telefon: 73 99 05 00
Manntelefonen (Reform – ressursenter for menn)	<ul style="list-style-type: none"> • Telefon: 22 34 09 60 • Telefonen er åpen mandag til torsdag kl. 17-20 (med unntak av offentlige fridager). • Hjemmeside
Barnehuset i Trondheim	<ul style="list-style-type: none"> • Telefon: 73 89 57 00

**aktiv og attraktiv
sammen**